

Assen, 15 augustus 2024

Ons kenmerk: 1001129

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : N.V. Waterbedrijf Groningen

Activiteit : Verduurzaming en grootschalige herinrichting slibvijver

Locatie : De dijk 1, De Groeve

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode van 15 augustus 2024 tot en met 1 juli 2034.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.1. tweede lid, onder g van de Omgevingswet op grond van artikelen 8.74k. van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) te verlenen aan N.V. Waterbedrijf Groningen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.46. eerste lid van het Bal voor de habitatrichtlijnsoort bever (*Castor fiber*) waar het gaat om:

- b. het opzettelijk verstoren van de bever;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever.

Tevens is deze omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.46 eerste lid onder b en d van het bal voor de habitatrichtlijnsoort otter (*Lutra lutra*) waar het gaat om het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de soort. Uit de documenten behorende bij de omgevingsvergunningsaanvraag kunnen wij concluderen dat de werkzaamheden *een verwaarloosbaar effect* hebben op de aanwezige otter(s) en het leefgebied van de soort. Het plangebied betreft maar een erg klein deel van het totale veel grotere leefgebied van de otter. Door de werkzaamheden worden geen verbodsbepalingen voor de otter overtreden. Een omgevingsvergunning voor de otter is op basis van voornoemde niet benodigd en de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.46 eerste lid onder b en d van het bal voor de habitatrichtlijnsoort otter (*Lutra lutra*) wordt hierom geweigerd. De zorgplicht in artikel 11.27 van het Bal blijft onverwijld van toepassing op o.a. de otter.

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soort verleend.
- 1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden behorend bij dit besluit.
- 1.3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.

- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze omgevingsvergunning en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6. De vergunninghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau/ecologisch deskundige de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Mitigatieplan bever en otter Pompstation de Dijk, De Groeve, Waterbedrijf Groningen, d.d. 29 juli 2024, door Regelink Ecologie & Landschap (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, zoals beschreven op www.rvo.nl/ecologisch-deskundige (hierna ecologisch deskundige) én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijziging(en) dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij deze omgevingsvergunning.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

2. Soort specifieke voorschriften

Bever

- 2.1. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de bever. De (meest) kwetsbare periode (voortplantingsperiode) loopt globaal van mei t/m augustus. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van vernoemde soort.
- 2.2. De vergunninghouder dient voor de permanente situatie de zuidoever van de slibvijver extra aantrekkelijk te maken door deze oever voldoende steil te maken voor het graven van een hol of burcht door de bever en door het aanplanten van voor bevers eetbare houtige vegetatie dat dient als voedsel en beschutting voor de bever, conform het Activiteitenplan paragraaf 3.2.
- 2.3. Om aanknagen van nieuwe aanplant te voorkomen dient deze afgerasterd te worden. Jaarlijks dient de aanplant beoordeeld te worden door de ecooloog of deze voldoende robuust genoeg is. Naar verwachting duurt dit 2 tot 3 jaar. Wanneer de ecooloog heeft beoordeeld dat de aanplant voldoende robuust is kan de afrastering verwijderd worden.

- 2.4. De vergunninghouder dient voor de werkwijze van het dichten van het hol in de noordoever gebruik te maken van de “werkinstructie verwijderen holen/burchten van bevers” van de Zoogdiervereniging (Schep en Dijkstra, 2024). Het dichten van het hol dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van de bever. Tevens dient er voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden. Uitstel van de werkzaamheden dient ook uitstel van natuurvrij maken te betekenen.
- 2.5. Hervestiging van de bever in de noordoever dient voorkomen te worden door de oever te voorzien van een talud van minimaal 1:3 welke tevens doorloopt onder het wateroppervlak. Voor het baggeren dient een baggerprotocol opgesteld te worden waarmee voorkomen wordt dat de noordoever door het baggeren weer (te) steil wordt gemaakt.
- 2.6. Het nieuw gerealiseerde flauwe talud van de noordoever dient ingezaaid te worden met een graszaadmengsel waarna deze meegenomen wordt in het intensieve maaibeheer van het naastgelegen onderhoudspad.
- 2.7. De werkzaamheden voor de realisatie van het flauwe talud van de noordoever dienen uitgevoerd te worden met kleine machines zoals een minikraan en een kleine tractor met egalisatieraam en zaaimachine).
- 2.8. De waterbodem voor het hol in de zuidoever dient een diepte van minimaal één meter diep te hebben. Om deze diepte te behouden dient het tijdig baggeren opgenomen te worden in het baggerprotocol om zo deze diepte te kunnen waarborgen.
- 2.9. Obstructies veroorzaakt door bever, zoals beverdammen en dichtgedrukte duikers, dienen onderdeel uit te gaan maken van het reguliere beheer waarbij het materiaal dat zorgt voor de obstructie verwijderd wordt. Het vrijgekomen materiaal dient direct afgevoerd te worden en niet op de kant te worden gelegd. Dit materiaal dient nagekeken te worden op aanwezigheid van diersoorten welke vervolgens teruggebracht dienen te worden in de vijver.
- 2.10. Het uitbaggeren van de slibvijver thv het beverhol, dat onderdeel is van het reguliere onderhoud, dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van de bever. Bij het uitbaggeren dient afstand gehouden te worden tot het aanwezige hol vanwege de mogelijk aangelegde voedselvoorraad voor dit hol.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
 - 3.1.1. bij het dicht maken van holen;
 - 3.1.2. tijdens het realiseren van de flauwe noordoever;
 - 3.1.3. tijdens de aanplant van de zuidoever;
 - 3.1.4. bij de controle of de aanplant voldoende robuust is;
 - 3.1.5. voorafgaand aan het vellen van bomen en/of het verwijderen van begroeiing.
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.

- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,
b.a.

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- N.V. Waterbedrijf Groningen (digitaal);
- Regelink Ecologie & Landschap (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Tynaarlo (digitaal).

Omgevingsvergunningstermijn

Het kan voorkomen dat de in de omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn te verzoeken om verlenging.

Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 3 juni 2024 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning van het gemachtigde adviesbureau Regelink Ecologie & Landschap namens N.V. Waterbedrijf Groningen (hierna vergunninghouder). De aanvraag heeft betrekking op verduurzaming en grootschalige herinrichting van de slibvijver, gelegen aan De Dijk 1 in De Groeve in de gemeente Tynaarlo. De vergunninghouder heeft omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.46. eerste lid onder b en d van het Bal voor de bever (*Castor fiber*) en otter (*Lutra lutra*). De aanvraag voor otter wordt positief geweigerd, doordat de werkzaamheden een verwaarloosbaar effect hebben op de aanwezige otter(s) en het leefgebied van de soort. De otter wordt daarom in deze motivering niet verder meegenomen.

Figuur 1: Plangebied rood omlijnd (bron: Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

De onder de omgevingswet beschermde flora en fauna wordt beschermd volgens diverse beschermingsregimes. De vogelrichtlijn, de habitatrichtlijn en de nationale beschermde soorten, opgenomen in het Bal.

2.1 Habitatrichtlijn

De bever is een beschermde inheemse zoogdiersoort als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.46. eerste lid van het Bal waar het gaat om:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever als bedoeld in artikel 11.46. eerste lid onder d van het Bal vallen o.a. burchten en holen. De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats of rustplaats is eveneens beschermd op grond van artikel 11.46 eerste lid onder d. De functionele omgeving van een voortplantingsplaats of rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats en rustplaats van een bever bestaat idealiter uit de volgende onderdelen:

- Voldoende aanbod van voedsel in de vorm van (eetbare, jonge) bomen en struiken en andere planten in de oeverzone tot 10 tot 20 meter het land op. Met name de voedselbeschikbaarheid in de winter is cruciaal. Als vuistregel kan gehanteerd worden dat de eetbare bomen en struiken circa 30 – 50% kroonbedekking moeten hebben;
- Water van voldoende diepte om de ingang van de burcht permanent onder water te doen houden en volledig tot op de bodem dichtvriezen van het water te voorkomen. Een eventueel door bevers gebouwde dam om dit te bereiken behoort daarmee ook tot de functionele leefomgeving van een burcht;
- Mogelijkheden om land tussen twee dicht bijeen gelegen wateren te kruisen (via wissels);
- Legers behoren ook tot de functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats. Legers worden 's zomers gebruikt als dagrustplaats en bestaan uit een uitholling op de oever, vaak met houtsnippers gestoffeerd.

Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de bever.

Naast artikel 11.46. eerste lid onder d van het Bal is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46. eerste lid onder b van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van de bever.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. **De situatie**

Waterbedrijf Groningen is voornemens om op hun locatie Pompstation De Groeve ingrepen aan de watergang en de noordoever van de slibvijver uit te voeren. De watergang aan de zuidzijde van de stuw (Sloot 2) wordt (her)geprofileerd en de beschoeiing wordt vervangen. Daarnaast wordt de noordoever van de slibvijver aangepast zodat het noodzakelijke reguliere beheer ten alle tijden uitgevoerd kan worden. Kuilen en gaten worden gedicht en struiken en opschot van bomen worden verwijderd.

De voorgenomen werkzaamheden zijn onderdeel van een verduurzaming en grootschalige herinrichting van het terrein en noodzakelijk om regulier beheer (het baggeren van de slibvijver) mogelijk te maken.

Om lozingsnormen niet te overschrijden is het noodzakelijk om ten alle tijden toegang te hebben tot het onderhoudspad langs de noordoever van de slibvijver. De terreinwerkzaamheden zijn een verlengde van bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden. Dit alles met het doel van Waterbedrijf Groningen om de locatie toekomstbestendig te maken en de komende 20 jaar geen grote ingrepen meer te hoeven doen en op die manier in de drinkwaterbehoefte te kunnen voorzien.

Het plangebied (zie figuur 1) is een deel van het terrein van het Pompstation De Groeve. Het plangebied bestaat uit een slibvijver, inclusief de oevers, en het naastgelegen onderhoudspad. De slibvijver heeft een oppervlakte van circa 1 hectare en het onderhoudspad langs de noordoever wordt intensief gemaaid en is circa 4,5 meter breed. De oevers zijn steil en grotendeels begroeid met riet en opschot (o.a. wilgen). In de zuidoosthoek van de slibvijver is een stuw aanwezig via waar het water de slibvijver uitloopt richting de achtergelegen watergang. De werkzaamheden binnen het plangebied bestaan uit het gefaseerd snoeien van de noordoever, het uitvoeren van graafwerkzaamheden aan de noordoever en het aanplanten van o.a. wilg op de zuidoever. De werkzaamheden worden uitgevoerd vanaf september 2024 en duren volgens planning tot en met maart 2025. Na de werkzaamheden dient de aanplant op de zuidoever zich verder te ontwikkelen onder begeleiding van een ecologisch deskundige waardoor de omgevingsvergunning voor een langere periode is aangevraagd. De geplande werkzaamheden leiden tot verstoring en vernietiging van rustplaatsen van de bever. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet is hierom noodzakelijk.

3.1 *Uitgevoerd onderzoek*

Om te bepalen welke beschermde natuurwaarden mogelijk gebruik maken van het plangebied is door Regelink Ecologie & Landschap ecologisch onderzoek gedaan. Ter voorbereiding van de werkzaamheden voor de verduurzaming en grootschalige herinrichting van het terrein zijn vanaf 2018 diverse onderzoeken uitgevoerd. Tijdens deze onderzoeken is vastgesteld dat de slibvijver door bever wordt gebruikt en dat er een hol vastgesteld. Verspreid over 2023 en 2024 is gericht onderzoek uitgevoerd binnen het plangebied naar de aanwezigheid van bever, otter en buizerd. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van deze soorten.

Buizerd

Het onderzoek naar de buizerd is uitgevoerd conform de richtlijnen van het Kennisdocument Buizerd (BIJ12, 2017). Conform dit Kennisdocument dienen er vier veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode maart t/m half mei bij goede (weers)omstandigheden met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Het daadwerkelijke broeden van de buizerd kan plaatsvinden van half maart tot en met augustus, maar het exacte moment is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en kan per broedpaar verschillen. Omdat de weersomstandigheden in het voorjaar van 2023 slecht waren (erg nat en koud), is het merendeel van maart en geheel april overgeslagen qua veldbezoeken, en is de nadruk komen te liggen op mei.

Gaandeweg het onderzoek naar de buizerd bleek dat het nest niet meer in gebruik was en zelfs al uit elkaar aan het vallen was. Om die reden is na het uitvoeren van drie bezoeken, en het steeds constateren dat het nest verder in verval was geraakt, geconcludeerd dat het nest niet in gebruik is. Daarnaast zijn geen waarnemingen gedaan van actieve buizerds of andere jaarrond beschermde vogels, jaarrond beschermde nesten of nestindicerend gedrag. Het onderzoek is dan ook na de derde ronde afgerond.

Bever

Het onderzoek naar de bever is niet uitgevoerd conform het Kennisdocument Bever (BIJ12, 2017). De genoemde onderzoeksmethoden in dit Kennisdocument zijn niet gericht op het aantonen van het huidige gebruik van bevers en hoe bevers de omgeving gebruiken om zo de essentie van het leefgebied te bepalen. Om deze reden is afgeweken van het Kennisdocument.

Om inzicht te krijgen in het gebruik van het hol en de slibvijver (en directe omgeving daarvan) door bevers is gebruikt gemaakt van vijf wildcamera's. De camera's zijn 2 oktober 2023 geplaatst en 6 november 2023 weer opgehaald. In totaal hebben de camera's dus 4,5 weken in het veld gestaan. Dit zijn camera's die in een gebied geplaatst kunnen worden om langskomende dieren te fotograferen of te filmen, afhankelijk van de instellingen op de camera. Twee camera's zijn bij de stuw geplaatst, twee camera's zijn geplaatst nabij het beverhol en de vijfde is in een bosschage ten noorden van de slibvijver geplaatst waar duidelijke wildwissels van mogelijk een das te zien waren. Deze vijfde camera werd geplaatst om meer inzicht te krijgen in de aanwezigheid van andere dieren (zoals bijvoorbeeld dassen, steenmarters, vossen of reeën). Halverwege de periode dat de camera's staan zijn deze gecontroleerd op lege batterijen of volle SD-kaarten en zo nodig verplaatst.

Op 25 april 2024 is onderwateronderzoek uitgevoerd. Twee ecologen van Silvavir ecologisch advies zijn met wetsuits, zwemvest, snorkel, onderwaterzaklamp en prikstok op de tast de gehele oeverlijn af gaan speuren naar sporen van bevers. Daarnaast is drie meter aan weerszijden van de waterlijn gezocht naar sporen.

Om inzicht te krijgen in het belang van het plangebied voor de bever in een groter, territoriaal verband, zijn in 2024 twee veldbezoeken uitgevoerd om sporen van bever in de omgeving van het plangebied in kaart te brengen (zie figuur 2).

Figuur 2: Rood omlijnd het plangebied, blauw omlijnd de begrenzing van het onderzoeksgebied voor de omgevingscheck

Uit de onderzoeken is gebleken dat de slibvijver en directe omgeving onderdeel zijn van een territorium van, naar inschatting, één of twee bevers van gelijk formaat. In de noordoever van de slibvijver is een hol aanwezig met de ingang boven de waterlijn. Aan weerszijden van dit hol is een leger aanwezig. In de zuidoever is een hol aanwezig met de ingang onder de waterlijn. Hier is met het onderwateronderzoek op 25 april 2024 een vers geurmerk aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen dat de hollen permanent in

gebruik zijn door een beverfamilie. Er zijn ook geen aanwijzingen dat de bever(s) zich hier voortplanten. Het is duidelijk dat de hollen in de slibvijver niet dagelijks in gebruik zijn. De op- en afgang nabij de stuw in de zuidoostpunt van de slibvijver geven duidelijk aan dat aanwezige bevers met regelmaat de slibvijver verlaten. De slibvijver vormt op basis van deze bevindingen dan ook een onderdeel van een groter territorium. De omgeving van de slibvijver vormt een geschikt leefgebied voor bevers, al zijn geschikte plekken voor hollen en burchten schaars. Op een afstand van circa 850m ten zuidoosten van het plangebied zijn enkele knaagsporen en een burcht nabij een stuw in het Tusschenwater aangetroffen. Deze kunnen mogelijk van dezelfde bevers afkomstig zijn welke gebruik maken van het plangebied.

Door de ingreep wordt zeker één, maar mogelijk twee bevers verstoord, gaat het hol in de noordoever van de slibvijver verloren en gaat een zeer beperkt deel van het leefgebied verloren, namelijk de noordoever van de slibvijver. Aangezien de slibvijver onderdeel uitmaakt van een groter beverterritorium, heeft dit maar een zeer beperkt negatief effect op de aanwezige bever(s).

Otter

Voor het onderzoek naar otters zijn geen Kennisdocumenten of onderzoeksprotocollen beschikbaar. Het onderzoek is dan ook uitgevoerd op basis van expert judgement van de ecologen.

Bij het onderzoek naar otters is gebruik gemaakt van dezelfde camera's als voor het onderzoek naar de bever. Om inzicht te krijgen in het belang van het plangebied is ook voor de otter de omgeving, zoals weergegeven in figuur 2, onderzocht op sporen.

De slibvijver en directe omgeving zijn onderdeel van een territorium van, naar inschatting, één of twee otters van gelijk formaat. Het beverhol in de noordoever van de slibvijver wordt door deze dieren gebruikt, maar niet dagelijks. Bever en otter gebruiken in de regel een gedeeld hol niet tegelijkertijd. Er zijn geen aanwijzingen dat de hollen permanent in gebruik zijn door een otterfamilie. Er zijn ook geen aanwijzingen dat de otter(s) zich hier voortplanten. De op- en afgang nabij de stuw in de zuidoostpunt van de slibvijver geven duidelijk aan dat aanwezige otters met regelmaat de slibvijver verlaten. De slibvijver vormt op basis van deze bevindingen dan ook een onderdeel van een groter territorium. De omgeving van de slibvijver vormt een geschikt leefgebied voor otters.

Door de ingreep wordt zeker één, maar mogelijk twee otters verstoord en gaat het hol in de noordoever van de slibvijver verloren. De slibvijver vormt op basis van de vele aangetroffen sporen in het onderzoeksgebied slechts een zeer klein deel van een veel groter territorium. De werkzaamheden aan de noordoever van de slibvijver hebben *een verwaarloosbaar effect* op het leefgebied van de aanwezige otter(s). Het leefgebied van de binnen het plangebied aanwezige otter(s) bevindt zich vooral in het naastgelegen Tusschenwater. De otter komt slechts af en toe langs en gebruikt het hol in de noordoever dan als schuilplek. Ten opzichte van de bever is het leefgebied van de otter een stuk groter en wordt het hol minder vaak gebruikt. Het plangebied heeft zo voor de bever een belangrijkere functie dan dat het heeft voor de otter. Om deze reden is het aanvragen van een omgevingsvergunning voor deze soort dan ook niet noodzakelijk en wordt de aanvraag voor deze soort geweigerd. De maatregelen welke getroffen worden ten gunste van de bever, komen ook ten gunste van de otter. Hierdoor wordt in de toekomst naar verwachting het plangebied mogelijk ook voor de otter aantrekkelijker.

Aanwezigheid overige beschermde soorten

Op beelden van de voor bever geplaatste camera's binnen het plangebied zijn meerdere diersoorten waargenomen. Zo blijkt de das gebruik te maken van het bosschage ten noordoosten van de slibvijver. Een burcht is niet gevonden. Ook de eekhoorn is in dit bosschage waargenomen. Tijdens het plaatsen van de camera's is gelet op de aanwezigheid van nesten van eekhoorn, maar deze werden niet aangetroffen. Op de beelden is ook een steenmarter zichtbaar in hetzelfde bosschage. Het bosschage

biedt dus leefgebied voor das, eekhoorn en steenmarter. In dit bosschage worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Uit een opening in de stalen damwand van de stuw is een ijsvogel uitvliegend waargenomen. Op deze locatie is een nest aanwezig. De dieren gebruiken de slibvijver als foerageergebied, maar ook Sloot 2, ten zuiden van het plangebied, en Leiding 2 en Tusschenwater, in de omgeving van het plangebied, worden als foerageergebied gebruikt. De slibvijver is niet essentieel foerageergebied voor de ijsvogel. De werkzaamheden zullen geen negatieve gevolgen hebben voor het nest van de ijsvogel, net als voor het leefgebied van de das, eekhoorn en steenmarter. De zorgplicht is wel van toepassing.

3.2 Mitigerende maatregelen

Er dienen werkzaamheden uitgevoerd te worden aan de noordoever omdat het hol van één à twee bevers, ervoor zorgt dat het onderhoudspad instabiel is geworden en kan instorten. Bij gebruik van het pad voor regulier onderhoud kan een trekker in een kuil zakken die bij het instorten van het hol ontstaat. Dit leidt tot onveilige situaties voor zowel de onderhoudsmedewerkers als de bevers.

Om er zorg voor te dragen dat de bever voldoende leefgebied over houdt en uit kan wijken naar andere locaties dienen er maatregelen getroffen te worden. De noordoever wordt onaantrekkelijk en ongeschikt gemaakt voor de bever, maar de zuidoever wordt extra aantrekkelijk gemaakt. Bij de werkzaamheden en de planning hiervan dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de bever, namelijk de voortplantingsperiode welke globaal loopt van mei t/m augustus. Ook dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. Tevens worden perioden van vorst aangemerkt als kwetsbare periode. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.

Ongeschikt maken noordoever

Om de oever onaantrekkelijk te maken voor de bever dienen alle houtige gewassen van de noordoever verwijderd te worden voor aanvang van het broedseizoen 2025. Volledige wilgenplanten afkomstig van de noordoever worden waar mogelijk verplant naar de zuidoever. Indien verplanten niet mogelijk is, worden de takken gesnoeid en geschikt gemaakt voor aanplant bij de zuidoever. De noordoever dient kaal gehouden te worden door het intensief maaien van het onderhoudspad uit te breiden naar de taluds. Omdat de taluds veel flauwer worden gemaakt kan dit eenvoudig in het reguliere maaibeheer worden meegenomen. De snoei- en kapwerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen en de kwetsbare periode van otter en bever.

Verwijderen beverhol noordoever

Voordat de werkzaamheden aan de noordoever uitgevoerd kunnen, dient het aanwezige beverhol verwijderd te worden. Dit om de werkzaamheden aan de noordoever veilig uit te voeren en verstoring van de bever te voorkomen. In het Kennisdocument Bever van BIJ12 staat een methode beschreven hoe een beverhol verwijderd kan worden. Deze methode is echter niet effectief en achterhaald gebleken. Daarom wordt voor het verwijderen van het beverhol gebruik gemaakt van de “werkinstructie verwijderen hollen/burchten van bevers” van de Zoogdiervereniging (Schep en Dijkstra, 2024). Hierin staat onder andere beschreven dat deze werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden onder ecologische begeleiding en door zeer zorgvuldig te werk te gaan met de graafmachine. Deze werkwijze staat samengevat in het Activiteitenplan paragraaf 3.3.2.

Aanpassen profiel noordoever

Om de noordoever ongeschikt te maken voor de bever dient er een flauw profiel aangebracht te worden. In een flauwe oever is het voor de bever lastiger graven en wordt de kans op het ontstaan van nieuwe beverholten erg klein. Hiertoe wordt de oever eerst geëgaliseerd zodat het flauw afloopt tot onder water.

De profilering van het talud van de oever wordt 1:3 en loopt door onder het wateroppervlak, schematisch weergegeven in figuur 7 van het Activiteitenplan. Een steilrand dient voorkomen te worden. Indien dit niet mogelijk is, dient deze steilrand minimaal drie meter uit de oever te zijn.

Bij het aanpassen van het profiel worden gelijk de overige kuilen en gaten, die waren ontstaan door het beverhol, gedicht. De gaten worden opgevuld met teelgrond en geëgaliseerd. Vervolgens wordt het talud ingezaaid met een graszaadmengsel. De werkzaamheden worden machinaal uitgevoerd met kleine machines waarbij te denken valt aan een minikraan en kleine tractor met egalisatieraam en zaaimachine.

Verbeteren leefgebied zuidoever

De zuidoever van de slibvijver wordt extra aantrekkelijk gemaakt voor de bever. De huidige oever is al steil genoeg voor een hol of burcht, aangezien deze in de zuidoever recent is aangetroffen. Het is van belang dat de zuidoever in de toekomst deze steilte behoudt en daarmee geschikt blijft voor een beverhol of -burcht. Daarnaast dient de steile oever minimaal tot een meter diep onder water door te lopen. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan paragraaf 3.2.

Op de zuidoever wordt voor bevers eetbare houtige vegetatie aangeplant om het leefgebied aantrekkelijker te maken. Er dient voldoende dekking gerealiseerd te worden en er worden soorten aangeplant die aantrekkelijk zijn als voedsel voor de bever. Voor de aanplant van wilg kan ook gebruik gemaakt worden van planten of van snoeimateriaal van takken afkomstig van de noordoever.

Om te voorkomen dat gelijk alle nieuwe aanplant wordt weggeknagd voordat deze van voldoende omvang zijn, wordt een deel van de vegetatie afgerasterd. Een ecooloog dient jaarlijks te beoordelen of de vegetatie robuust genoeg is en de afrastering verwijderd kan worden. Naar verwachting duurt het 2 tot 3 jaar voordat de vegetatie robuust genoeg is om als extra voedselbron te dienen.

Om deze jaren te overbruggen kan snoeimateriaal van eerdere genoemde plantensoorten afkomstig van de noordoever neergelegd worden op de zuidoever. Van dit snoeimateriaal kunnen takkenhopen gemaakt worden welke kunnen dienen als voedsel en beschutting voor de bever, maar mogelijk ook voor andere grondgebonden zoogdieren.

Het verderop gelegen bosschage dient tevens als voedselbron voor de bever. Echter hoe dicht het voedsel bij de oever gelegen is, hoe geschikter voor de bever en hoe groter de kans dat de bever bij de noordoever wegblijft.

Voorkomen obstructies door bever

Om de functionaliteit van de slibvijver en de afvoersloot (Sloot 2) ten zuiden van de slibvijver te behouden is het noodzakelijk dat deze vrij blijven van obstructies, zoals een beverdam of dichtgedrukte duikers. Door de waterbodem tot minimaal 1 meter diep door te laten lopen, is de kans zeer klein dat bevers een dam gaan bouwen. Om deze diepte te behouden dient het tijdig gebaggerd opgenomen te worden in het baggerprotocol. Mocht er toch aanzet zijn voor het bouwen van een dam dient dit direct verwijderd te worden. Door het direct verwijderen van de aanzet van een beverdam dient voorkomen te worden dat een beverdam voor obstructie gaat zorgen of een belangrijke functie gaat vervullen in het leefgebied van de bever. Het verwijderen van dit materiaal dat de bever hiervoor gebruikt dient met een hark, vork of indien nodig met een kraan verwijderd te worden. Het verwijderen van het materiaal dient onderdeel uit te gaan maken van het reguliere onderhoud van de slibvijver en de afvoersloot. Omdat bevers als reactie op de verwijdering van de materialen waarschijnlijk reageren met het opnieuw bouwen van de dam, dient het verwijderde materiaal op deze locaties direct afgevoerd te worden en niet op de kant te worden gelegd. Voor het afvoeren van het materiaal dient een controle uitgevoerd te worden op de aanwezigheid van andere soorten welke vervolgens teruggeplaatst kunnen worden in de vijver.

Naast het bouwen van beverdammen, kunnen bevers ook duikers dicht drukken met takken en modder om zo het waterpeil op hun gewenste niveau te krijgen. Voor de functionaliteit van de slibvijver en Sloot 2 is dit niet gewenst. De duiker van Sloot 2 naar Leiding 2 worden als onderdeel van het reguliere beheer gecontroleerd en eventuele aanwezige takken en modder dienen te worden verwijderd. Verwijderd

materiaal dient ook hier direct afgevoerd te worden na een controle op de mogelijke aanwezigheid van andere (beschermde) soorten in dit materiaal.

Wanneer bevers structureel de duikers dicht blijven drukken, kan de duiker voorzien worden van een hekwerk om de bevers de toegang tot de duikers te ontzien. In figuur 8 in het Activiteitenplan is een voorbeeld weergegeven van een dergelijk hekwerk.

Uitbaggeren slibvijver

Door middel van het uitbaggeren van de slibvijver dient voorkomen te worden dat de noordoever te steil wordt. Daarnaast dient geborgd te worden dat de zuidoever juist de steilte behoudt.

Het uitbaggeren van de slibvijver ter hoogte van het aanwezige beverhol in de zuidoever dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van de bever. Bij het uitbaggeren dient afstand gehouden te worden tot het aanwezige beverhol, en de mogelijk nieuw gegraven beverholen, vanwege de mogelijk aangelegde voedselvoorraad voor het hol. Deze voedselvoorraad kan het baggeren belemmeren en daarmee ook de bever. De meest kwetsbare periode, de voortplantingsperiode, loopt globaal van mei t/m augustus. Het uitbaggeren is onderdeel van het reguliere onderhoud en vindt een keer in de zoveel jaar plaats. Bovenstaande voorwaarden dienen opgenomen te worden in het baggerprotocol.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74k. van het Bkl.

4.1 Alternatievenafweging

In de noordoever komt de overloopleiding vanuit het filtergebouw de vijver in. Het te allen tijde goed functioneren van deze overloopleiding is essentieel voor de borging van het drinkwaterproces en daarmee leveringszekerheid van drinkwater. Daarnaast vindt het cyclisch en groot onderhoud en inspectie van de vijver plaats vanaf de noordoever van de slibvijver. Onder het onderhoud behoort er ook baggerwerk om ervoor te zorgen dat te grote hoeveelheden slib tijdig worden afgevoerd om er zorg voor te dragen dat de uitstroom van het water richting het open water, welke in beheer is van het waterschap, voldoet aan de kwaliteitseisen.

Voor wat betreft de locatie van de ingreep is er binnen redelijke grenzen geen alternatief. De werkzaamheden zijn locatie gebonden. Het overwegen van alternatieven ten aanzien van de locatie is, binnen redelijke grenzen, dan ook niet mogelijk.

Ook voor wat betreft de toekomstige inrichting van het plangebied zijn er geen alternatieven. Het is, binnen redelijke grenzen, niet mogelijk het plangebied in de toekomst zo in te richten dat het hol van bever en otter op de huidige plek behouden blijft. Zoals toegelicht is de slibvijver een onderdeel van complexe installatie ten behoeve van drinkwatervoorziening. Een alternatieve inrichting van het plangebied waarbij deze verblijfplaats behouden blijft is niet mogelijk.

Door buiten de kwetsbare periode van de bever te werken, de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren, bij de werkwijze optimaal rekening te houden met de leefwijze van de bever en leefgebied aantrekkelijker te maken gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezien oog van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de bever in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.2 *Belangenafweging*

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 8.74k van het Bkl.

Het correct functioneren van de slibvijver, inclusief de uitstroomleiding, is van groot openbaar belang daar deze nodig is voor de drinkwatervoorziening. Het onderhoud en beheer kan enkel vanaf de noordoever uitgevoerd worden, want de zuidoever is niet toegankelijk voor het hiervoor benodigde materieel. Het veilig kunnen werken vanaf de noordoever is daarom belangrijk. Indien het onderhoud en beheer niet (meer) uitgevoerd wordt, door behoud van het bever hol en de daarbij komende onveilige situaties, zal de concentratie ijzer wat in het slib gehouden wordt stijgen. Deze waarde zal op den duur dusdanig stijgen dat lozen van het bovenwater van de slibvijver via Leiding 2 niet meer is toegestaan. Het niet meer lozen van dit water houdt in dat er geen filterspoelingen meer kunnen worden uitgevoerd, waardoor er geen water meer gezuiverd kan worden. Dit zorgt voor het moeten stoppen van de productie en levering van drinkwater.

Drinkwater is van essentieel belang voor bewoners is de wijde omgeving van het drinkwaterbedrijf. Pompstation de Groeve levert ca. 12 miljoen m³ drinkwater per jaar. Dit komt neer op een kwart van de totale levering van 44 miljoen m³ drinkwater per jaar voor de provincie Groningen. Andere locaties van het Waterbedrijf Groningen kunnen en mogen niet meer water produceren om de capaciteit van Pompstation de Groeve op te vangen.

Een mogelijke beschadiging van de uitstroomleiding door het graven van bever en/ of otter in de noordoever is tevens een groot risico. Wanneer de uitstroomleiding beschadigd raakt kan het drinkwaterzuiveringssysteem niet meer functioneren. Het spoelwater kan in dat geval niet meer afgevoerd worden naar de slibvijver en de drinkwaterfilters kunnen niet meer gespoeld worden. Dit leidt er vervolgens toe dat er geen water meer gezuiverd kan worden en er gestopt moet worden met de productie en levering van drinkwater. Zoals hierboven aangegeven is, is er geen andere manier om de capaciteit aan productie van Pompstation de Groeve op te vangen. Hierom dient de verduurzaming en herinrichting van de slibvijver het belang van de volksgezondheid.

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soort te rechtvaardigen.

4.3 *Staat van instandhouding*

De bever is de grootste inheemse knaagdiersoort in Nederland. Bevers zijn oeverbewonende zoogdieren die zowel in het water als op het land leven. In 1826 is de bever uitgestorven in Nederland. Vanaf 1988 zijn er via herintroducties weer bevers uitgezet (BIJ12, 2017). Vanaf 2008 zijn er bevers uitgezet in Groningen en Drenthe. Inmiddels zijn de meeste uitzetlocaties met elkaar verbonden en heeft de bever de tussenliggende stukken zelf gekoloniseerd. De bever neemt de laatste jaren zowel in aantal als in verspreiding toe. Het aantal bevers van minimaal 1 jaar oud wordt geschat op 4500 tot 5000. De landelijke staat van instandhouding is beoordeeld als gunstig (Zoogdierverseniging, 2024).

In 2009 zijn nabij het plangebied de eerste bevers geherintroduceerd. Deze herintroductie was succesvol, sindsdien zijn er meerdere territoria ontwikkeld en is de druk op de populatie dusdanig dat dieren zich ook regelmatig in suboptimale locaties vestigen. Bevers hebben regelmatig meerdere verblijfplaatsen in hun territoria. Dat is in de omgeving van het plangebied niet anders. Hier zijn twee beverholen aangetroffen en tevens is in de omgeving van het plangebied leefgebied vastgesteld. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale staat af wijkt van de landelijke staat van instandhouding, en dus te beoordelen is als gunstig.

Met het uitvoeren van de ingreep wordt het hol in de noordoever op een zorgvuldige manier verwijderd, en de noordoever ongeschikt gemaakt. De reeds bezette zuidoever wordt door het aanplanten van voor de bever eetbare beplanting geschikter gemaakt met snelgroeiende soorten, waardoor op een kort tijdsbestek voorzien wordt in de voedselvoorziening. De ingreep zal mogelijk een tijdelijke verstoring veroorzaken, welke zoveel mogelijk gemitigeerd wordt door de werkzaamheden zorgvuldig en zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden van bever uit te voeren. Een negatief effect op de staat van instandhouding van de bever wordt niet verwacht.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De ontheffinghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn; geen gebruik maken van (kunstmatige)verlichting vanwege de verstoring van vlermuizen en het uitvoeren van een broedvogel- en/of boomholtencheck alvorens het kappen van bomen.

Naast de zorgplicht dient de vergunninghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen, welke globaal loopt van 1 maart t/m 1 september, voor de binnen het plangebied aanwezige (beschermd) soorten ten einde is.

Ondanks de positieve weigering voor otter dient op basis van de zorgplicht wel rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze soort. Door de juiste dekking van riet, ruigte en struwelen kunnen otters rusten, zich verstoppen en verplaatsen op de zuidoever. De kwetsbare periode van de otter valt gelijk met die van de bever. Naar verwachting zal de soort meeprofitieren met de inrichtingsmaatregelen welke voor de bever worden getroffen.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in dit besluit.